

TĖVIŠKĖS AIDAI

Nr 12 (2192) 2000 m. kovo mėn. 28 d.

Eina 45-tus metus

Melbourne

EIKIME KITUR

Kun. K.J. AMBRASAS, S.J.

Mūsų dienomis įprastas reiškiny - sausakimšos palatos, koridoriai, operacinės ligonių, kurių netrūko nei tuomet, kai Jėzus su savo Dvylika vaikščiojo iš miesto į miestą, iš kaimo į kaimą, nei dabar, pasibaigus XX amžiui. Liga lydėjo ir tebelydi žmoniją nuo jos pirmųjų žingsnių, tikrai Adomas su Ieva iki nusikaltimo nepatyrė jokio skausmo, netekties, nelaimės. Štai Jėzus, apgultas minios: "Visas miestas buvo susirinkęs prie durų" (1, 33). Kodėl? "Jis pagydė daugelį sergančių įvairiomis ligomis, išvarė daug demonų" (1, 34). Minia žavisi laimėjusiais pasaulio čempionatą futbolininkais, minia ant rankų nešioja kino žvaigždes, liaupsina naujai išrinktą prezidentą ar naują įtakingos partijos lyderį.

Kristus Kafarnaume ne tik pagydė Simono uošvę, išvarė daug demonų iš apsėstųjų, bet čia net apsigyveno. Tačiau tada, kai tuos namus, kur JIS apsigyveno, iš visur suplaukę apspito žmonės, ėmė Jį liaupsinti, žavėtis ir girti: "Labai anksti, dar neprašvitus, Jėzus atsikėlęs nuėjo į negyvenamą vietą ir tenai meldėsi. Simonas ir jo draugai nusekė iš paskos ir, suradę jį, pasakė: "Visi tavęs ieško". Jis atsakė: "Eikime kitur, į gretimus miestelius, kad ir ten skelbčiau žodį, nes tam esu atėjęs" (1, 35-36). Nuo šios ir daugelio kitų akimirų pradeda ryškėti Kristus - Dievo ir žmogaus, Mesijo ir Išganytojo - visuotinis charakteris. Jam nebūdingas uždarumas. Bažnyčios visuotinumą į kitas tautas, svetur neš Saulius-Paulius. Milijonai kitų. Jie tam ir bus pašaukti. Ne be reikalo Paulius bus pramintas ir nūnai vadinamas tautų apaštalu. Išganytojas prie šios Bažnyčios visuotinumą minties pamažu pratina savuosius mokinius: "Eikime kitur ... tam esu atėjęs". Todėl patyliukais, nenorėdamas, kad tos susižavėjusios minios keltų jam ovacijas, JIS eina ten, kur laukia kiti, dar JO žodžio negirdėję, stebuklų nematę. Mesijui svarbiausia - kad ne tik žydai, bet ir visas pasaulis įtikėtų. Juk tam, kaip pats pasakė, JIS ir atėjo į šį pasaulį.

Ar gerai suprantu, ko iš manęs Viešpats, siųsdamas mane į šį pasaulį, norėjo? Kam buvau skirtas? Kodėl šioje, o ne kitoje tautoje? Kodėl būtent šį amžių, o ne prieš du tris šimtmečius, kažin kokią laiko atkarpėlę, kurią dabar vadinu gimtadieniu, aš išvydau pasaulį? O kam esu pašauktas? Ar pagalvojau? Katekizme labai aiškiai ir tiksliai pasakyma, kam kiekvienas gyvena šioje žemėje: "Kad pildytų Dievo valią ir nueitų į

dangu". Tiesa. Tačiau ar iš tikrųjų pildau Dievo valią? Iš ko ji susideda ir kaip ją reikia suprasti? Juk Dievo valia - tevų, mokytojų, viršininkų, tautos vadų, Vyriausybės, valstybės, Dievo ir Bažnyčios įstatymai.

- Kristau! Visiems laikams, amžiams, tautoms, valstybėms ir kiekvienam žmonijos nariui esi pasakęs tuos neužmirštamus žodžius: "Eikime kitur!" Tai garbingas kvietimas. Džiugus. Daug žadantis ir prasmingas. Nebūkime sustabarėję, apsitrynę,

nusibodę, o labiausiai - nelaukime padėkos, išgarsinimo, kad mus, kad mane imtų girti už menką darbą, už pastangas, už atliką kasdienę pareigą. Mokyk mane, kuklusis ir išmintingasis Išganytoju, nesidrovėti užsukti pas nepažįstamą, užkalbinti praėivį, ypač jeigu jis ko nors stokoja, nebijoti aplankyti ligonio, nešykštėti sušelpsti skurdžiaus, užtarti neteisingai apkaltintą, išdrįsti atsiprašyti įžeistą. Mokyk mane eiti kitur, kur tik žmogus stokoja šviesos, gerumo, tiesos, ypač šilumos, kurios taip pasiilgęs kiekvienas skausmo ragavęs žmogus.

LIETUVIŲ ŠV. KAZIMIERO BAŽNYČIOS MEDŽIO DROŽINIŲ ALTORIUS LONDONE ANGLIJOJ

Reikia skelbti krikščioniškas vertybes

"Lietuvos aidas" koresp. J.Keleras kalbasi su Vilniaus kunigų seminarijos rektoriumi dr. Hans Fischer.

Jūs Lietuvoje esate dvejus metus. Kokie yra dabartiniai lietuvių seminaristai, būsimieji kunigai, kuo jie skiriasi nuo vokiečių, kokios jų problemos?

- Vokietijoje naujų seminarijų nereikia, nes pašaukimų skaičius kasmet mažėja, o Lietuvoje, pradėjęs dirbi seminarijoje, pastebėjau, kad pašaukimų skaičius yra pastovus: visada per dvidešimt. Ir tikrai labai gerai, kad galima rinktis iš kandidatų. Dabar Vilniaus kunigų seminarijoje mokosi 64 klierikai. Manysčiau, kad kandidatai Lietuvoje yra įvairesni negu Vokietijoje. Dauguma vokiečių kandidatų yra gana

konservatyvios orientacijos, o Lietuvoje margesni: kokia Bažnyčia, tokie ir kunigystės kandidatai. Vilniaus seminarijoje gerai tai, jog vadovybė yra skirtingos dvasinės orientacijos. Pavyzdžiui, mano kongregacijoje, nors ir neignoruojamas Dievo Motinos garbinimas, labai garbinama Sventoji Dvasia. Tėvai jonifai, kurie yra dvasios tėvai ir dėsto filosofiją, labiausiai meldžiasi Dievo Motinai. Labai gerai, kad klierikai turi galimybę suprasti, jog tikėjimas yra margas, žmogus turi išsirinkti tą kelią, kurį Dievas jam pasiūlė.

Kiek atrinta seminaristų,

Pašvęstosios moters orumas ir jos vaidmuo

Bažnyčia atskleidžia įvairius savo dvasinius turtus, kai, pranokdama bet kokią diskriminaciją, priima kaip tikrą palaimą Dievo dovanas, kurias Jis teikia tiek vyrams, tiek moterims, ir vertina visiškai vienodą jų orumą. Pašvęstosios moterys yra pašauktos ypatingu būdu ir visišku bei džiugiu atsidavimu būti Dievo meilės žmonijai ženklų ir savitai liudyti Bažnyčios, mergelės, sužadėtinės ir motinos paslaptį. Ta misija aiškiai pasirodė Sinode, kuriame dalyvavo daug moterų, buvo girdimas jų balsas, visi jų klausėsi ir jas vertino. Jų įnašas dėka išliko daug Bažnyčios gyvenimui ir jos evangelizacijos misijai naudingų nurodymų. Reikia pripažinti, kad nemaža yra ir pagrįstų reikalavimų, liečiančių moters dalyvavimą įvairiose socialinio ir Bažnyčios gyvenimo srityse. Be to, naujasis moters sąmoningumas padeda ir vyrams peržiūrėti savo minties schemas, savimonę, vietą istorijoje bei jos interpretavimą, socialinio, politinio, ekonominio, religinio, bažnytinio gyvenimo organizavimą.

Bažnyčia, kuri iš Kristaus gavo žinių apie išlaisvinimą, privalo jį pranašiška ginti, formuodama Viešpaties intencijas atitinkanti mąstymą ir elgseną. Čia pašvęstoji moteris, remdamasi savąja Bažnyčios ir Bažnyčios moters patirtimi, gali padėti išnykti kai kuriems neobjektyviems požiūriams, nepakankamai pripažįstantiems jos orumą, specifinį įnašą į Bažnyčios gyvenimą ir pastoraciją bei misionierišką Bažnyčios veiklą. Todėl pašvęstoji moteris pagrįstai nori, kad jos tapatumas sugebėjimai, misija ir atsakomybė būtų aiškiau pripažįstami tiek Bažnyčioje, tiek kasdieniniame gyvenime. Naujosios evangelizacijos, kaip ir visų kitų misionieriškos veiklos formų, ateitis yra nesuvokiama be naujo moterų, ypač pašvęstųjų moterų įnašo.

LRTV

suabejotųjų savo pašaukimu?

- Iki šiol atriksdavo trečdalis. Taip yra ir visur kitur, Lietuva tuo nesiskiria nuo kitų šalių.

Kaip, Jūsų nuomone, reikia vertinti kunigus, kurie metę kunigystę sukuria šeimas ir bando kunigauti toliau, organizuoja savo bendraminčių sąjungas?

- Paskutinį dalyką, kurį jūs įvardijote, vertinu neigiamai. Aš buvau kritikuotas už tai, kad pernai iš 36 kandidatų parėmiau 24. Geriau laiku pasakyti, kad pašaukimo nėra, negu abejoti, šventinti žmogų kunigu, kai jis visiškai tam netinkamas. Mano parapijoje, Vokietijoje, pasitaiko, kai kunigai meta kunigystę, bet tie žmonės gyvena parapijoje ir mums netrukdo. Kai kurie ekskunigai tikrai padeda.

Ar jaučiate Lietuvos valdžios paramą?

- Buvo keista. Kai atvažiuavau į Lietuvą, pastebėjau, jog Kunigų seminarija neturėjo nei juridinio asmens, nei aukštosios mokyklos statuso. Juridinį statusą greitai gavome, bet aukštosios mokyklos statusą - truko pusantrų metų.

Pakalbėkime apie tikėjimo krizę, kaip ji veikia Lietuvos ir (Nukelta į 4-tą psl.)

Valanda su popiežiumi

"Mieļi broļiai ir sesēs lietuviai, sveiki atvykē j šventojo Petro namus, jūsu jubilejinēs maldos kelionēs tikslā! Šiandien čia jūsu yra gausu, nes atstovaujate visai savo tautai" - tokiems žodžiais kreipėsi kovo 4 d. j du tūkstančius iš Lietuvos atvykusių piligrimų popiežius Jonas Paulius II.

Vatikano Pauliaus VI audiencijų salėje Katalikų bažnyčios vadovas su lietuvių maldininkais bendravo beveik valandą.

Susitikime dalyvavo Lietuvos Prezidentas Valdas Adamkus su žmona, Lietuvos bažnyčios hierarchai, taip pat Romoje akredituoti šalies diplomatai.

Dėkojo lietuviams katalikams

Du tūkstančiai lietuvių užpildė maždaug trečdalį didžiulės Vatikano audiencijų salės.

Tuo pat metu popiežius priiminėjo ir šiek tiek mažesni piligrimų būrį iš Šiaurės Italijos.

Pirmiausia Jonas Paulius II pasakė kalbą lietuviškai, vėliau sveikino italus.

Aukščiausias Katalikų bažnyčios hierarchas savo kalboje įvertino Lietuvos katalikų nuopelnus: "Lietuva buvo paskutinė Baltijos šalis, tapusi krikščioniška, ir vienintelė išliko ištikima katalikų bendrijai liuteroniškos reformacijos laikotarpiu".

Užsiminęs apie dabartį, Jonas Paulius II pareiškė įsitikinimą, kad "Lietuva sugrįžo į savo vietą Europos šeimoje".

Mišios - lietuvių kalba

Kalbėjęs maždaug 10 minučių, Šventasis Tėvas ašdint plojimams užtikrino audiencijos dalyvius: "Popiežius meldžiasi už jus ir su nuoširdžia meile jus laimina".

Tą patį rytą Vatikano bazilikoje Lietuvos globėjo šventojo Kazimiero šventės proga aukojamos iškilmingos Mišios lietuvių kalba.

Mišioms pasibaigus Jonas Paulius II pakvietė pokalbio Prezidentą V.Adamkų.

Pokalbis su Prezidentu

Prezidentas V.Adamkus pas Joną Paulių II Vatikane viešėjo jau antrą kartą. Šįsyk jo susitikimas su popiežiumi truko ketvirtį valandos. Pokalbyje, kuris vyko anglų kalba, dalyvavo ir Prezidento žmona Alma Adamkienė.

Šalies ambasadorius prie šventojo Sosto Kazys Lozoraitis sakė, kad protokolinių susitarimų dėl pašnekėsio temų nebuvo: "Įvyko neformalus pokalbis, laisvas pasikeitimas nuomonėmis".

"Lietuvos ryto" paklaustas, kokios temos vyravo pašnekėsijoje su popiežiumi, V.Adamkus atsakė: "Aš pabandžiau Šventajam Tėvui nušviesti gana sunkią ir ekonominę, ir dvasinę Lietuvos būklę".

ŠVENTASIS TĒVAS LAIMINO LIETUVĄ

Maldininkės iš Lietuvos Vatikane.

P.Jurkevičiaus nuotr.

Jurga JURKEVIČIENĖ
Paulius JURKEVIČIUS

kurį praleidome autobuse važinėdami iš viešbučio į Romą".

Prezidentas pripažino, kad jam buvo malonu girdėti Jono Pauliaus II užtikrinimą, jog mūsų šalį ištikė sunkumai - laikini, ir pacitavo popiežių: "Esate stiprios dvasios tauta, išgyvenote ankstesnį sunkumų laikotarpį, pakelsite ir esamus".

Žengdamas pro šventąsias Vatikano bazilikos duris, V.Adamkus sakė pajutęs išskirtinę momento dvasią: "Juk tai įvyko prieš milžinišką Lietuvos maldininkų minią".

Prezidento žmonos A.Adamkienės nuomone, lietuvių kelionė į Romą - tai tautos dvasingumo žygis.

"Manau, kad šie žmonės padarys įtaką visai Lietuvai. Ypač džiaugiamasi Romoje matydama daug jaunų žmonių", - sakė A.Adamkienė.

Maldininkai džiaugėsi kelione

Pasibaigus audiencijai su popiežiumi, kai kurie piligrimai pasidalijo įspūdžiais su "Lietuvos rytu".

Iš Utenos atvykęs jaunas verslininkas Egidijus Žiezdris vis žavėjosi kelionės organizacija: "Daugybė žmonių, daugybė autobusų, bet niekas nepasimetė".

Pensininkei Onai Stancelienei iš Kauno, rumšiškiečiai Angelei Dūdėnienei, Antanui Žaliauskui iš Kaišiadorių didžiausią įspūdį paliko susitikimas Vatikane su popiežiumi, taip pat Romoje dirbančių lietuvių dvasininkų paslaugumas.

Gedimino technikos universitete transporto ekonomiką studijuojanti Vilma Logminaitė į Romą atvyko su tėvais ir seserimi.

Visa šeima stebėjosi kamščiais Italijos sostinėje: "Kelionių agentūra "Migrovė" mus apgyvendino užmiestyje, gaila daugybės laiko,

Dadėjo Vatikano radijas

Šimtus į Romą atvykusių Lietuvos piligrimų ėmėsi globoti Vatikano rado lietuviškų laidų redakcija.

"Jūs atsivežkite radijo imtuvą, o kitkuo pasirūpinsime mes" - tokį

Lietuvių maldininkai Šv.Petro aikštėje.

SUDEGINTAS ANT LAUŽO

Šiomis dienomis Neapolyje Pietinės Italijos teologijos fakultete buvo surengtas kongresas skirtas Džordanui Bruno, kuriame dalyvavo istorikai, kultūros pasaulio ir Bažnyčios atstovai. Būtent šio kongreso dalyviams popiežiaus vardu laišką pasiuntė Vatikano Valtstybės sekretorius kardinolas Angelo Sodano. Laiške kardinolas išreiškė apgailėstavimą, jog Giordanas Bruno buvo pasmerktas myriop ir sudegintas ant laužo Romoje prieš 400 metų. Šią žiaurią mirtį savo laiške kardinolas Sodano vadina "liūdnu moderniosios krikščionybės istorijos epizodu". Tai viena iš dėmių, sutepusių krikščionybę amžių bėgyje ir metusių šešėlį Evangelijos skelbimui. Būtent todėl, - pažymi kardinolas Sodano, - Popiežius kaip vieną iš Jubiliejaus apraiškų ir ženklų kviečia visus drąsiai ir kartu nusižeminimo dvasioje pripažinti savo trūkumus ir tuos, kurie priskiriami visiems krikščionims.

Giordano Bruno atvejis dar kartą primena, kad tiesa negali būti primetama jėga, o turi būti liudijama, gerbiant kitų žmonių sąžinės laisvę ir orumą. Kardinolas Angelo Sodano laiške kongreso dalyviams taip pat kviečia visus nepasiduoti pagundai įsvelti į polemiką, bet žvelgti į šį įvykį pilnutiniame istorinės tiesos kontekste, neišleidžiant iš akių XVI amžiaus visuomenės mentaliteto. Inkvizicijos tribunolas, - pabrėžiama laiške - nuteisė Bruno ir priėmė sprendimą pagal anuometinės teisės normas ir galime numanyti, kad teisėjai buvo įkvėpti troškimo tarnauti tiesai, pasitarnauti bendram labui ir, kartu, išgelbėti gyvybę teisiamajam. Pripažinti visa tai - nereiškia reabilituoti Giordano Bruno idėjų, kurios buvo nesuderinamos su krikščionišku mokymu, tačiau klaidų pripažinimas šiuo ir panašiais atvejais yra labai svarbus formuojant krikščionišką sąžinę ateičiai. LRTV

TĒVIŠKĒS AIDAI

18 Henry St., Kensington, Vic. 3031. Tel. 9376 7355.

Published by the Australian Lithuanian Catholic Federation

LEIDŽIA AUSTRALIJOS LIETUVIŲ KATALIKŲ
FEDERACIJA

Redaktoriai: Edvardas Šidlauskas ir Valentinas Čizauskas.

Prenumeratos kaina metams Australijoje \$45 dol., Europoje ir Amerikoje paprastu ir oro paštu \$120 Aust. dolerių. Atskiras numeris \$1-50. Skelbimai už skilties vieną cm. \$3. Nuolatiniams skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų ir pasirašytų straipsnių turinį neatsakome. Redakcija korespondencijas trumpina ir taisy savo nuožiūra.

Politinė bendruomenė ir valstybės autoritetas yra grįsti žmogaus prigimtimi, ir todėl priklauso Dievo plano, nors valdžios metodas ir valdancijų pasirinkimas yra palikti piliečių laisvam pasirinkimui. Bažnyčia nėra identifikuota su jokia specialia sistema, bet turi būti laisva mokyti pilną savo doktriną (įskaitant jos socialinę doktriną) ir kai reikalinga teikti moralinį sprendimą, liečiantį politinius klausimus.

ATGIMIMO ŠVENTĖ

Dešimt metų nėra ilgas laiko tarpas tautos istorijoje. Tačiau prisimenant Sąjūdžio laikus ir nuotaikas, iš dalies atrodo, kad tai įvyko jau labai seniai. Argi tik prieš dešimtmetį girdėjome apie nepaprastą vienybę liudijančius reiškinius - Baltijos kelią, Sąjūdžio idealistų nenuilstamą darbą? Išvija griebėsi visų įmanomų priemonių padėti Sąjūdžiui, ištiesti pagalbos ranką svajotas permainas išgyvenančiai, spygliuotą atgimimo keliu žengiančiai tautai. Niekas nedingėjo, negailėjo laiko, aukų. Sujudo net apatiškieji, jausdami, kad pagaliau gali konkrečiai padėti stodami patys į petį su čionykščiais ir tolimais tautiečiais. Visi tapo, tomis dienomis nukaltą žodį vartojant, "tėvynainiais", turinčiais bendrą tikslą - Lietuvos nepriklausomybės atstatymą.

Pop kiek laiko, politiniams reikalams riedant norima linkme, buvo galima padėti į šalį vadinamų "mitingų" plakatus, reikėjo grįžti prie kasdieninės tikrovės su gražiais prisiminimais, kuriuos paliko abipusiai apsilankymai meninių vienetų bei giminių. Tai lengvas apibendrinimas, prie kurio norėtusi padėti tašką, nebeminėti šešėlių, kurie temdė naujai atskleisto, šviesaus bendradarbiavimo taką. Abiem pusėms teko patirti nusivylimų, nuoskaudų, kurių tolygūs kaltininkai buvo ir yra savanaudiškumas ir netolerantiškumas, prisidengęs įvairiomis kaukėmis. Nebeprasminga juos linksniuoti, ypač pirštu rodant į kitus, nes, kaip angli sako, lieka dar trys pirštai, nukreipti į rodantįjį.

Gal naudingiau, kaip

kiekvieną užduotį atliekant, grįžti prie pirmųjų klausimų, prie principų, jei pagal juos užsibrėžta veikti. Ateina laikas grįžti iš klystkelių, pasitikrinti, ar atsakyta į tuos klausimus, ar pasikeitė tikslai. "Sąjūdis - tai mūsų krašto atgimimas: dvasinis, pilietinis, tautinis. Jis atnešė didelių permainų. Galbūt ne visose srityse, galbūt dar ne tokių, kokių trokštame..." Tai buvo Lietuvos atgimimo pirmūno, aukščiausiosios tarybos pirmininko Vytauto Landsbergio žodžiai 1990 m. kovo 12-osios sesijoje, kurioje jis buvo išrinktas toms pareigoms. Tų žodžių prasmė dar galioja šiandieną, kaip ir tą dieną išsakytas tikslas: "Mūsų bendras uždavinys: atkurti savo visuomenę, savo valstybę ir kurti jas toliau. Tos kūrybos galias atskleidžia tik laisvi žmonės laisvoje žemėje".

Tai uždegančios, plataus mosto mintys, tačiau po dešimties metų būtina klausiti - ar dabar Lietuvos gyvenime jos jau išblėso? Naujagimę Lietuvą nuo 1990 m. nešiojo įvairios politinės "auklės". Ar dabartiniosios dar vadovaujasi tomis mintimis? Kūdikio auklėjimas nėra toks paprastas ir aiškus, kaip stebėtojas išvijoje arba cilingis gyventojas norėtų. Lietuvos atgimimas yra sudėtingas uždavinys, nebaigtas, kol ekonominiai pamatai nėra tvirti, kol sveikatos priežiūra nėra visiems prieinama, kol iš teisėtvarkos gali tyčiotis nusikaltėliai, kol švietimo institucijos neauklėja tautiškai susipratusių, pareigingo jaunimo. Iki to laiko "pasikliaukime protu ir gera valia tiek Vakaruose, tiek Rytuose".

RSJ

"Tėviškės Žiburiai"

LIETUVIAI SVETUR

KANADA

Hamilton, Ont. Kanados Lietuvos Fondo atstovas Hamiltone nors ir pavėluotai, dėkoja už aukas pareiškusiems užuojautą mirusiųjų šeimoms ir prisidėjusiems prie Kanados lietuvių veiklos stiprinimo: a.a. Sofijos Rakštienės atminimui aukojo: \$50 L.Pliūra; \$25 A.Erštikaitienės; \$20 J.Stankus, D.J. Skaisčiai, J.H. Otto, G. J. Krištolaičiai; a.a. Vlodo Stabingo atminimui aukojo: \$20 Z.Čečkauskas, St. Dalius, J.Stankus, G.J.Krištolaičiai; a.a. Juozo Rudaičio atminimui aukojo: \$25 J.H.Otto, \$20 N.Z. Stonkai, S.A. Jankauskai, G.J. Krištolaičiai.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seime šią vasarą vykstančiame Lietuvoje Hamiltono apylinkėse atstovaus Stays Dalius. Jis vienintelis buvo kandidatu, tad rinkimų nereikėjo.

Vasario 16-tosios minėjimas įvyko Jaunimo centro salėje. Nors oro sąlygos buvo nepalankiausios, žiūrovų prisirinko pilnutėlė salė, visi norėjo išgirsti garsųjį Toronto "Volungės" chorą, vadovaujamą D. Viskontienės ir pamatyti naująjį Lietuvos ambasadorių Kanadai R. Šidlauską, pagrindinį minėjimo kalbėtoją. Hamiltono lietuviams 82-ojo Lietuvos nepriklausomybės minėjimo programa labai patiko, ne tik savo turiniu, bet ir trumpumu. Minėjimą surengė KLB Hamiltono

apylinkės valdyba, kurios pirm. yra B.Mačys, nepailstantis darbuotojas Hamiltono lietuvių telkinyje. J.K.

— oOo —

LENKIJA

Lenkų mėnraštis "Kultura", leidžiamas Paryžiuje, 1999 m. gruodžio 21 d. paragino Lenkijos valdžią atsižvelgti į lietuvių prašymą dėl pasienio saugos dalinio iškelimo iš Punsko. Jerzy Giedroyc, mėnraščio redaktorius ir Lietuvos garbės pilietis, rašo turįs vilčių, jog naujasis Lenkijos vidaus ministris M.Biernacki galės ištaisyti buvusio vidaus reikalų ministerio klaidą, nes šis klausimas gadina Lietuvos ir Lenkijos santykius. Aukščiausio lygio Lietuvos ir Lenkijos atstovų susitikime lenkų pareigūnai taip pat pasisakė už pasieniečių išskeldinimą iš Punsko.

— oOo —

MOLDOVA

Kišiniove nuo 1999 m. spalio 25 d. pradėjo veikti lietuvių sekmadieninė mokykla, kurią lankė 17 mokinių. Mokosi dvi grupės: šeštadieniais mažųjų, o sekmadieniais vyresnio amžiaus mokiniai. Mokyklai vadovauja Audronė Nastasenko. Pasak Moldovos lietuvių bendruomenės pirm. Petro Laurinavičiaus, mokykla nėra gavusi finansinės ar kitokios paramos iš Lietuvos valdžios. Be

Veiklus dvasingumo centras

Kaišiadorių folklorinis sambūris "Verpetas", atlikęs programą politikalinių bei tremtinių renginyje

Pačioje 2000-ųjų metų pradžioje Kaišiadoryse duris atvėrė naujai rekonstruotas Sielovados centras.

Jame dirba Katechetikos centras, jau dešimt metų besirūpinąs religiniu švietimu. Jis vadovauja apie 180-iai vyskupijos tikybos mokytojų, koordinuoja dekanatų metodinių ratelių veiklą, rūpinasi katechetų kokybės kėlimu. Seminarus, konferencijas, stovyklas veda mūsų ir užsienio specialistai. Katechetikos centre mokytojai gali įsigyti įvairios religinės ir pedagoginės literatūros, naudotis bibliotekos knygomis bei vaizdajuostėmis.

Sielovados centre įsikūręs ir Šeimos centras, vadovaujamas patyrusios gydytojos -visuomeninkės Marytės Bagdonienės. Šeimos centro darbuotojos ruošia sužadėtinius Santuokos sakramentui, dirba su moksleiviais pagal ilgalaikę programą, veda užsiėmimus būsimosioms mamytėms, telkia bendradarbiavimui aktyvias šeimas, rengia dvasingumo savaitgalius ir pan. Šeimos centro darbuotojos palaiko glaudžius ryšius su Lietuvos Šeimos centru, dalyvauja jų programose, vyksta į įvairias vyskupijos vietoves ir ten skaito paskaitas sveikatos, moralės, psichologijos temomis.

Šiame pastate darbuojasi ir mūsų vyskupijos "Caritas"

(pirmininkas - vysk. Juozapas Matulaitis, direktorius - kun. Rimvydas Jurkevičius, reikalų vedėja - ses. Ramutė Naujalytė). Čia suplaukia visos vyskupijos "Caritas" reikalai, vyksta konferencijos, gimsta darbo koordinavimo planai, skatinamos gailėstingumo ir bendradarbiavimo pastangos. Sielovados centre įsikūrusi ir viešoji įstaiga "Vilties tiltas". Tai katalikiška moterų organizacija, jau treti metai telkianti mūsų vyskupijos moteris ir mergaites saviauklai, švietimui, karitatyvinei veiklai. "Vilties tiltą" globoja vysk. J.Matulaitis, dvasios tėvas - kun. Leonas Klimas. "Vilties tilto" skyriai įsikūrę 10-ye parapijų. Artimi ryšiai ir visokeriopa jų parama "Vilties tiltą" jungia su krikščioniška panašaus pobūdžio organizacija Vokietijoje (In Via-Center).

Pati jauniausia Sielovados centro institucija - Jaunimo centras, vadovaujamas Inesos Sinkevičiūtės. Jai padeda Jaunimo reikalų taryba (kun. Algirdas Jurevičius, mokytoja Aušra Malinauskaitė, ateitininkų vadovas Nerijus Ramanauskas). Jie rengia piligrimineis jaunimo kelionėms, koordinuoja katalikiškų jaunimo organizacijų veiklą, rengia stovyklas (kartu su vokiečių jaunimu), organizuoja vyskupijos jaunimo susitikimus įvairiose parapijose.

B. Grižienė
Katechetikos centro vedėja

paramos esą sunku bus išlaikyti lietuvių mokyklą, nes krašto ekonominė būklė yra itin bloga.

— oOo —

RUSIJA

Buriatijoje ir Irkutsko krašte Sibire praėjusių metų rugpjūtį lankėsi Lietuvos delegacija, vadovaujama PLB atstovo Lietuvai G. Žemkalnio. Žurnale "Gimtoji kalba" 1999 m. 12 nr. aprašomi lankymosi įspūdžiai. Ušolėje prie Baikalo ežero gyvena apie 100 lietuvių šeimų. Vietovė yra kurortinė, turinti mineralinio vandens gręžinių ir pasak rašinio, moderniausių paukštyną visoje Rusijos teritorijoje. Vakare vyko susitikimas su šios vietovės lietuviams. Keturios moterys, gerai kalbančios lietuviškai, negalėjusios sulaukti vakaro, atvyko su delegacija pasikalbėti anksčiau. Viena vietinė televizijos žurnalistė parciškė, kad Nijolė (viena iš tų keturių moterų) esant gerbiamas žmogus ir autoritetas visais klausimais jų mieste. Ta pati Nijolė, farmacininkė, svečius savo namuose sutikusi su

mamos iškeptais pyragais ir uogiene. Kurorto muziejuje vietinė medikė pasakojo, kaip vakare vyrai, baigę dienos darbus, sustoję ratu prie upės gražiai dainuodavę. Suaugusieji vaikams aiškindavę: "Tai lietuviai dainuoja". Paskutinį delegacijos buvimo vakarą susirinko didelis būrys, pasak rašinio, iš anos ir šiandieninės Lietuvos su vaikais ir vaikaičiais. Palaikyti pokalbį buvę nelengava. Bet kai prasidėjo dainos, dainavo visi. Sunku buvę atsiskirti. Žmonės ilgai vieni kitų nepaleidę iš savo glėbių. Vietiniai dėkojo svečiams iš Lietuvos ir stebėjosi, kad jų toje vietovėje daug. Mat tą vakarą į lietuvių bendruomenę užsirašė 86 šeimos.

J.Andr.

Mokėkite atleisti, susitaikyti, nugalėkite blogi gerumu. Atleidimas kuria meilę ir reikia daug atleisti, kad būtų daug meilės. Pats tikriausias kelias į laimę - daryti kitus laimingus. Mylėkite žmones! Ir kuo daugiau tą meilę rodysite, tuo labiau ji stiprės. F.J. Haas

Septintasis anglų kalbos rašinio konkursas Kelmėje Isoldos

I.Požėlaitės-Davis premijai laimėti

VII-jo I.Požėlaitės-Davis anglų kalbos rašinio konkurso 1999 m. Premijos laureatai Kelmės Kultūros rūmuose po premijos įteikimo 2000 vasario 16 d. Iš dešinės: mokyt. Ž.Sodaitienė, G.Simanauskaitė - I prem., mokyt. Bielskienė, T.Balčiūnas - III prem., mokyt. E.Jonavičius, S.Krečiūtė - II prem.

Šie metai - jau septintieji, kai Australijos lietuvis Isoldos I.Požėlaitės-Davis iniciatyva surengtas anglų kalbos rašinio konkursas. Jame dalyvauja ir Kelmės rajono 12 klasių moksleiviai. Teisė dalyvauti konkurse suteikiama kiekvienam abiturientui, nesimokiusiam anglų kalbos sustiprintai.

Šiais metais pasiryžusiems dalyvauti konkurse abiturientams buvo pateikta dešimt temų. Jos labai įvairios: nuo "Raudonojo balionėlio nuotykių" iki "Žmonių išgyvenimų Sibire". Aš manau, kad ši temų įvairovė leido labiausiai atsiskleisti moksleivio asmenybei, kadangi kiekvienas žmogus yra kitoks, turi skirtingą požiūrį į tuos pačius dalykus, domisi įvairiomis gyvenimo sritimis. Taigi kiekvienas konkurse dalyvavęs moksleivis turėjo galimybę rašyti apie tai, kas jam aktualiausia ir išreikšti savo nuomonę įvairiais klausimais anglų kalba.

Šių rašinių konkursas vyksta jau nuo 1994 metų, kai Kelmėje svečiavosi Isolda I.Požėlaitė-Davis. Jai pasiūlius, Kelmės rajono savivaldybės Šveitimo skyrius kartu su Kultūros skyriaus vedėju A.Krutkevičiumi, kuris palaiko ryšius su Isolda I.Požėlaitė-Davis, kiekvienais metais sausio 26 dieną, Australijos dieną, rengia anglų kalbos rašinio konkursą. Piniginės

premijos ir šveitimo skyriaus padėkos nugalėtojams įteikiamos Vasario 16, per Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo metinių minėjimą.

Septintajame konkurse dalyvavo 19 moksleivių. Pirmąkart jame dalyvavo moksleiviai iš Tytuvėnų vidurinės mokyklos. Trijų pirmųjų vietų laimėtojams buvo įteiktos piniginės premijos, kurias atsiunčia Isolda I. Požėlaitė-Davis. Trečia vietą užėmė "Kražantės" vidurinės mokyklos moksleivis Tomas Bačiūnas, rašęs temą "Ar svarbiau studijuoti dalykus, kuriuos mėgsti, ar tuos kurie lems tavo ateitį?" Antros vietos nugalėtoja tapo Sniega Krečiūtė iš Tytuvėnų vidurinės mokyklos, rašiusi "Raudonojo balionėlio nuotykius". Pirmą vietą laimėjo Giedrė Simanauskaitė, besimokanti J.Graičiūno gimnazijoje, rašiusi apie tai, koks turėtų būti mūsų požiūris į bendraamžius, priklausančius kitai etninei grupei.

Aš esu labai laiminga, kad turėjau galimybę dalyvauti tokia konkurse. Tai leido man išbandyti savo jėgas, suteikė pasitikėjimo savimi. Tai man pirmas toks svarbus konkursas. Aš labai dėkinga Isoldai I. Požėlaitė-Davis, kad ji rūpinasi Lietuvos jaunimu, populiariai anglų kalbą moksleivių tarpe. Ačiū!

Giedrė Simanauskaitė
Kelmės J.Graičiūno gimnazija

Reikia skelbti krikščioniškas vertybes

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Vokietijos gyventojus?

- Manyčiau, kad tai - visuomenės krizė. Buvusiose komunistinėse šalyse yra viena pagrindinė problema - mes puikiai išmokome gintis nuo komunizmo, nuo priešų, pasakyti "ne", kovoti su blogiu. Bet mes neišmokome branginti tikėjimo vertybių. Komunistiniai laikais buvo labai paprasta. Bažnyčia buvo vienintelė alternatyva, o dabar Bažnyčia dar yra per daug užimta savimi - struktūrų atkūrimu, finansine būkle ir pamiršta, jog pirmas jos uždavinys yra misija. Ir kiek daug yra žmonių, kurie kovodami su komunizmu prarado savo gyvenimo tikslą, dvasinę orientaciją, žmonių, kurie ieško, o Bažnyčia tyli arba per mažai sako. Bažnyčia

turėtų aktyviau skelbti krikščioniškas vertybes, manyčiau, net ir politinėje sferoje. Būtų labai puiku, jei katalikiškos orientacijos žmonės prisimintų, kas yra Bažnyčios socialinė doktrina, ir kad būtų krikščioniška politika, kuri tikrai turėtų pasistengti įgyvendinti Bažnyčios socialinį mokymą, o ne tik kovoti dėl rinkėjų.

Vokietija įsivaizduojame kaip protestantišką šalį. Ką manote apie jos katalikus? Kokios problemos ir kas pasikeitė?

- Niekas nepasikeitė, kadangi Rytų Vokietija yra ateistinė šalis. Gal kokie 5 proc. gyventojų yra katalikai, 25 proc. - evangelikai liuteronai, o visa kita - nežinoma. Manyčiau, gal tikrai Vengrijoje ateizmas yra toks, kaip ir Rytų Vokietijoje.

XXI amžiaus

LIETUVOJE

2000 m. birželio 1-4 d. Kaune įvyks Lietuvos II Eucharistinis Kongresas (LEK) Jėzus - Tikroji gyvenimo duona. Tai bus Jubiliejinių metų šventimo Lietuvos Bažnyčioje svarbiausias įvykis Tema ir Tikslai. 1999 m. gegužės 19 d. Lietuvos Vyskupų Konferencija (LVK) nutarė surengti Lietuvos II Eucharistinį kongresą. Jo rengimu LVK pavedė rūpintis J.E. arkivyskupui Sigitui Tamkevičiui, kuris sudarė Lietuvos II Eucharistinio kongreso organizacinį komitetą. Nuo 1999 m. birželio mėnesio dirbantis LEK organizacinis komitetas suformulavo ir Lietuvos vyskupų Konferencija patvirtino šio Eucharistinio kongreso temą "Jėzus - tikroji Gyvenimo Duona".

oooOooo

Uždrausta Danijos jautiena.

Lietuvos valstybinė veterinarijos tarnyba laikinai sustabdė jautienos ir jos produktų įvežimą į Lietuvą dėl galimo karvių užkrėtimo pasiutlige, skelbia BNA (per LGTIC). Tarnybos direktoriaus pavaduotojo K.Gedrimo teigimu, oficialaus pranešimo apie pasiutligės atvejį Danijoje negauta, tačiau iš neoficialių šaltinių žinoma, kad buvo aptiktas vienas pasiutligės atvejis. Manoma, kad galvijai užsikrečia per pašarus, bet ligos simptomai pasireiškia tik po 5-6 metų. Žmogui suvalgius užkrėstos mėsos, ligos simptomai gali pasireikšti po 5-10 metų.

oooOooo

Seimo pirmininkas Lenkijoje.

Lietuvos seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis vasario pabaigoje lankėsi Lenkijoje, kur jis susitiko su Lenkijos premjeru Jerzy Buzeku. Susitikime kalbėta apie Europos sąjungos plėtrą. J.Buzekas pavyko Lietuvos, pradėjusią darysias dėl narystės ES ir pareiškė Lenkijos paramą Lietuvos pastangoms stojant į šią sąjungą ir taip pat į ŠAS (NATO). Jis pranešė V.Landsbergiui, jog Lenkija Punsko kultūros namų statybai skyrė ir perveda 1 mln. zlotų, ir kad Punsko pasienio užkarda bus iškelta, tačiau nemažėjantis kontrabandos srautas neleis visiškai atsisakyti kontrolės, todėl 12 pasieniečių ieškoma kitų patalpų Punsko ribose.

BNS žiniomis (per LTGIC), pareigūnai taip pat aptarė energijos pardavimą iš Lietuvos į Slovakiją per Lenkiją, atnaujinant ankstesnį projektą ir įjungiant Lenkijos anglies resursus.

V.Landsbergis taip pat susitiko su Lenkijos užsienio reikalų ir gynybos ministrais bei senato maršale Alicija Gžeškoviak, seimo pirmininku Maciej Plažynskiu.

oooOooo

Suplanuota didelė teritorija.

Vilniaus žemės rinką dar šiais metais turėtų sujunginti naujų žemės sklypų pasiūla. Pirmą kartą po Lietuvos nepriklausomybės atgavimo Vilniuje suplanuota didžiulė 230 hektarų ploto teritorija, kurios net 40 proc. numatoma skirti nuosavybei atkurti.

Vilniaus miesto tarnyba patvirtino savivaldybės įmonės "Vilniaus planas" parengtą Pilaitės šiaurinės dalies detalų planą ir taip pratęsė, tik gerokai kuklesniu masteliu nei planuota anksčiau,

Vilniaus plėtrą vakarų kryptimi.

Pilaitės šiaurinės dalies detalusis planas (rengėjai: Mindaugas Grabauskas (projekto vadovas), Mindaugas Pakalnis, Danas Ruseckas, Romas Pakalnis, Vidualas Valcika bei Remigijus Pranciškus Bieliauskas) miestui atveria nemažas naujas statybų teritorijas.

Čia numatytos daugiaaukštės ir mažiauaukštės gyvenamosios, visuomeninės ir komercinės paskirties statybos teritorijos.

oooOooo

Vilniaus geležinkelio stotyje

žmonės galėjo stebėti televizijos seriale vertą vaizdą - 47 metų Baisogalos (Radviliškio r.) gyventoja Nijolė Antanaitienė pirmą kartą apkabino savo ketverių metų anūką Aivarą Žilinskį. Jis pas močiutę traukiniu 5 tūkst. kilometrų važiavo iš Kemerovo (Rusija) į Vilnių.

A.Žilinskį, trijų mėnesių kūdikį, jo motina Daiva Žilinskytė išsivežė į Rusijos gilumą, ten atsisakė motinystės teisių ir berniuką paliko vaikų namuose.

Kur dabar yra pati D.Žilinskytė, Rusijos teisėsaugos pareigūnai nežino. "Rusija plati" - sakė jie televizijos žurnalistams.

oooOooo

Nurimus savaitgalį Baltijos

pajūryje siautėjusiai vėtrai, smalsuoliai plūdo į Palangos paplūdimį prie Birutės kalno pasižiūrėti į krantą išmesto norvegų tanklaivio "Star Trader".

Lygiai prieš tris mėnesius Palangoje, ties moterų paplūdimiu, į smėlį įstrigo norvegų moterlaivis "Seines".

Kovo 4d. naktį apie 2 valandą 40 minučių ties paplūdimiu, beveik 100 metrų nuo kranto, ant seklosmos audra išmetė norvegų tanklaivį "Star Trader".

Su Maltos vėliava plaukiojantis prieš 19 metų pastatytas 32 tūkst. tonų talpos tanklaivis priklauso Norvegijos kompanijai "Alendal Lederi".

Cheminiams produktams gabenti skirtas tanklaivis buvo be krovinių. Iš Kanarų salų jis plaukė į Klaipėdos vakarų laivų remonto įmonę - į kasmetinę privalomą techninę apžiūrą.

Tuo metu jūroje siautė apie 27 metrų per sekundę pietvakarių vėjas. Bangos tanklaivį priplakė dar arčiau kranto. Dabar jį nuo sausumos skiria vos 30 metrų.

oooOooo

Kiekvieną savaitę per

Lietuvos LNK televizijos kanalą yra transliuojama laida "Atleisk". Jos metu laidos darbuotojų padedami žmonės prašo atleidimo tų, kuriuos prieš daugelį metų buvo įžeidę ir įskaudinę ir kurių atsiprašymui šių žmonių nesugebėjo surasti arba neišdrįso. Tokiems padeda laida "Atleisk". Labai jaudinanti akimirka laidoje "Atleisk" buvo tada, kai vienas mokytojas pageidavo atsiprašyti arkivyskupą S.Tomkevičių už tai, kad sovietmečiu jis per spaudą apšmeižė arkivyskupą ir tuo prisidėjo prie kun. S.Tomkevičiaus įkalinimo. Į laidą arkivyskupas atvyko ir apkabino mokytoją, tuo išreikšdamas atleidimą.

POKALBIS SU PANEVĖŽIETE DAINININKE

Po koncerto Panevėžio muzikiniame teatre su Vilniaus operos ir baletu teatro solistu A.Krinicku.

Vienas po kito lietuviškas bendruomenės aplanko ne tik prekybos, politikos, mokslo veikėjai, sportininkai, bet užklysta kartais ir kitokie plauko žmonių, kurie savo sugebėjimais, meniškais polinkiais ir giesme ar daina pagyvina, pajudina kultūrinį, visuomeninį ir šio krašto Bažnyčios gyvenimą. Neseniai į Monrealį atvažiavusi Elena Grumbiniene jau spėjo ne tik Aušros Vartu parapijos bažnyčioje per Kalėdas Bernelių Mišiose, Naujamietinėse pamaldose, sekmadieniais ir per kitas svarbesnes lietuviams šventes dalyvauti, gražiai pagiedoti, bet ir nepatingėjo susitikti su "Rūtos" klubo nariais, aplankyti keliolika monrealiečių šeimų, šv. Juozapo oratoriją, kurios aukštuose skliautuose taip nuaidėjo jos pagiedota "Ave Marija", kad lietuviškas sodriu ir raiškiu koloratūrinio soprano susidomėjo šios šventovės klebonas. Kai p.Elena prieš koncertą atėjo repeticijon, ją pakalbino:

Ką galėtumėte, p.Elena, papasakoti apie savo tėvus ir vaikystę?

- Mano Mamytė, gimusi 1905 m. Joniškio miestelyje, po trijų mėnesių liko našlaitė. Toliau ją globojo krikštamotė. Ugtelėjusi iki 17 metų Mama dirbo pas ūkininkus, o po metų pakliuvo pas mokytoją Januškevičių Biržuose. Vakaris po darbų lankydavo bažnyčią, bičiules. Per Sekmdines puošdavo altorėlius. Kadangi turėjo gražų balsą, sekmadieniais giedodavo bažnyčios chore. Po kiek metų persikėlusi Panevėžiu susipažino su Juozu Ramanausku, busimuoju mano tėveliu, ir už jo ištekėjo. Abūdu gražiai sugyveno - Tėvelis dirbo statybose, Mama šeimnininkavo namuose. Tačiau ištikus nelaimėi, mirė Tėvelis, tebuvo dveji metų. Tada vargo visi patyrėme. Mama visokius darbus dirbdavo pas žmones, o vakarais namie plėšydavom žmonių atneštas plunksnas, dainuodavome dainas.

Taip nuo mažumės mane lydėjo daina iki šios dienos. Kai buvau penkių metų, per Tris Karalius mus iš tikrųjų aplankė Trys su barzdomis, gražiai apsitašę Karaliai. Mama juos gražiai sutikusi, o aš akimirka... ir suspėjau, įlindus skrynion, pasislėpti. Tačiau viena akim prasidariusi skrynion antvoža, žvilgčiojau kas čia pirkioje dedasi. Karaliai mane visai klabinio, viliojo saldinais, bet aš atkakliai

nesitraukiau iš savo slaptvietės. Tada jie, nieko nelaukę, ėmė giedoti. Jų balsai man labai patiko, o labiausiai toji pagiedota giesmė. Mano iš toje užbūrė, kad iš to smalsumo virste išvirtau iš skrynios ir pribėgusi prie tų vyrų ėmiau šaukti: "Kai užaugsiu, ir aš taip Dievuliui giedosiu!" Tokį savo pažadą pakartočiau keliskart. Tie Karaliai man glostė galvą ir vis linkėjo, kad mano norai išsipildytų. Tikrai vaikiška svajonė su kaupu išsipildė - Dievas išgirdo mano prašymą ir esu labai laiminga, kad kur tik nuvažiaus ar nukeliavus, galiu pagiedoti ir padainuoti. Tą pat darau ir atvažiavusi Kanadon.

Kaip pakrypo Jūsų gyvenimo kelias sovietmečiu?

- Sovietmečiu mudvi su Mamytė patyrėme nemaža vargo, patyčių, neapykantos ir baimės. Nesyk man kliuvo už tai, kad giedu bažnyčioje, barstau gėles, kad nestodavau į jokius būrelius ir organizacijas, spaliukus, pionierius, komjaunimą. Mamytė man sakydavo, jei mane kur nors versdavo: "Prie Marijos ir Dievo veltinio neįpinsi". Jinai man pasakojo apie ištremtuosius į Sibirą, kalinius, partizanus, apie tuos, kurie niokojo ir žudė mūsų brolius ir seseris. Labiausiai mano motulė troško laisvosios Lietuvos, tik, deja, nespėjo jos sulaukti.

Kaip Jums sekėsi dirbti "Lietuvos" ansamblyje?

- Į "Lietuvos" dainų ir šokių ansamblių patekau tiesiog per stebuklą. Panevėžyje buvo paskelbtas balsų patrikinimas. Kažkaip netikėtai ėjau pro kultūros namus ir iš smalsumo užsukau pasižiūrėti, kas ten dedasi. Ir netyčiomis išdrįsau pamėginti savo laimę. Šitai per tris konkursinius kartus pakliuvau į geriausių anuomet mūsų krašte dainų ir šokių ansamblių, kur dirbti ir gyventi su tais žmonėmis išties buvo smagu ir įdomu. Tada ansamblyje tapau svarbiausia soliste, kurią visi mėgo ir gerbė, todėl išbuvau šiame kolektyve net 15 metų, kurie Vilniuje man buvo kartu ir nauja pažinčių vartinė su bažnytine muzika, dirigentais, choristais, kunigais, ypač su šv. Mikalojaus bažnyčios klebonu Juozu Tunaičiu, dabartiniu vyskupu, kuris man visad išliko ir tebėra gilaus, dvasingo, pasišventusio kunigo Dievui ir Bažnyčiai, žmonėms ir tautai pavyzdys. Anuomet šioje bažnyčioje vargonavo Gerb. Maestro Zigmantas Pilkauskas, darbštus, nuoširdus ir geras muzikas. Jis man davė gerus

J. Prapuolenis liaudies meistrų patirtį sujungė su moderniomis idėjomis

Vida SAVIČIŪNAITĖ

Kaune, Paveikslų galerijoje, atdaryta pirmo profesionalaus Paryžiuje studijavusio Lietuvos baldininko, jau prieš karą pasaulyje spėjusio išgarsėti Jono Prapuolenio (1900-1980 m.) sukurtų baldų paroda.

Ekspozicijos atidarymas sutapo su baldų meistro gimimo 100-mečiu ir mirties 20-mečiu. Parodoje rodoma 19 įvairaus laikotarpio baldų komplektų, 10 pavienių baldų, atkurtas autentiškas meistro dirbtuvės fragmentas, kai kurie darbų maketai.

Paroda, kaip sakė kuratorė, Dainos Kamarauskienės sudaryta iš M.K. Čiurlionio dailės muziejaus fonduose saugomų pokario laikų baldų komplektų, meistro palikimą saugančios šeimos ir privačių žmonių paskolintų tarpukariu ir gamintų baldų.

Jis buvo pirmas ir ilgai vienintelis, apibendrinęs ir sujungęs lietuvių liaudies meistrų patirtį su moderniomis vakarietiškomis idėjomis. Dėl šios priežasties J.Prapuolenis buvo ypač populiarus tarpukario aukštuomenėje, kurie troško neatsilikti nuo Europos madų, bet negalėjo gyventi be sentimentalių tautinių simbolių.

Tarpukariu baldus pas J.Prapuolenį užsisakydavo žymiausi Kauno inteligentai ir turtuoliai, kūrė modernius savo apartamentus. Jis kūrė baldus dailininko Adomo Galdiko, dailės istoriko Pauliaus Galanės, rašytojų Petro Cvirkos, Balio Sruogos, kitų žymių žmonių namams, visuomeninėms prestižinėms įstaigoms.

1937 metais Lietuvoje jau išgarsėjęs baldų dizaineris dalyvavo Paryžiuje vykusioje pasaulinėje parodoje "Meno ir technikos vieta šiuolaikiniame gyvenime". J.Prapuolenis už baldų komplektą apdovanotas aukso medaliu, o jo sukurti parketo pavyzdžiai įvertinti sidabro medaliu.

Dailidės šeimoje užaugęs J.Prapuolenis mirė medžio dulkėmis pažeidus plaučius. Sveikata

pagrindus, padėjo giliau suprasti muziką, išmokė kuo geriau atlikti kūrinius, suvokti chorinės ir solinės muzikos esmę, jos specifiką. Jo tolerantiškumas, veržlumas ir giedrumas, jo pamaldumas dar labiau sutvirtino mano tikėjimą, įliejo šviesos ir mano gyvenimą. Tuos žmones net ir šiandien dėkingai prisimenu. Telaimina jus Dievas ir suteikia jiems daug malonių.

Su kokiais profesoriais, dirigentais, vargoninkais Jums pasitaikė dirbti?

- Aukščiausiasis man suteikė didelę laimę susidurti su daugeliu gerų muzikų ir dirigentų, sakysime, Krogertu, Žemiumi, V.Bartusevičium ir kitais. Buvau iliustratore konservatorijoje, dainavau šios aukštosios muzikos mokyklos kameriniame chore, kuriam vadovavo geras muzikas S.Vaičiūlonis. Ne sykį bendravome su prof. S.Sondeckio kameriniu orkestru.

Kokią klasę esate baigusi?

- Esu baigusi dėst.

J.Prapuolenio sukurtą kėdę iš svetainės baldų komplekto, 1937 metais Paryžiuje pelniusio aukso medalį.

pagrindė jau 1956 metais, tačiau meistras atsisakė tik pedagoginio darbo ir vėl pasinėrė į kūrybą.

Nepaisydamas prastėjančios Lietuvoje ir už jos ribų. J.Prapuolenis mirė 1980 metų vasario 28 dieną, likus dviem savaitėms iki 80-ojo gimtadienio, kurį būtų šventęs kovo 14-ąją.

Dar meistrui gyvam esant, buvo ketinimų pradėti serijinę J.Prapuolenio baldų gamybą, tačiau joks fabrikas šių ketinimų neįvykdė. Pasak dabar surengtos parodos kuratorės, jai teko girdėti, kad šiuolaikiniai baldininkai yra pasižėję kopijuoti J.Prapuolenio darbus.

Rengiant unikalių, nedaug kam šiandien žinomų J.Prapuolenio darbų parodą, išliko reali autoriaus teisių saugos problema. Nutarta neleisti eksponatų fotografuoti ir filmuoti be specialaus leidimo.

J.Prapuolenio kūrybinį palikimą saugo ir prižiūri didžiausią meistro baldų kolekciją turintis Kaune gyvenantis jo sūnus B.Prapuolenis. Jis yra restauratorius, dirbdamas ir atnaujindamas tėvo sukurtus baldus jis iki šiol naudoja J.Prapuolenio įrankius. "L.r."

A.Petrušienės vokalo klase. Privačiai po kelerius metus mokiasis pas kelis dėstytojus: prof. S.Staškevičiūtę, Antaną Virbicką, kuris mokslus baigė Vokietijoje ir buvo mano pats nuostabiausias mokytojas.

Kokias dainas ir giesmes Jums labiausiai patiko ir patinka dainuoti ir giedoti?

- Labiausiai patinka klasika - tiek pasaulietinė, tiek ir bažnytinė. Kai juos atlieku, įprasminu savo gyvenimą, savo kančia ir sielvartą. Daina ir giesmė mane stiprina, labiau įprasmina mano buitį. Dvasiškai mane palaiko ir kelia lietuvių liaudies dainos, kurias visad labai mieliai ir uoliai dainuoju.

Kur daugiausia esate giedojusi ar dainavusi?

- Daugiausia bažnyčioje - 42 metus. Ne kartą dainavau konkursuose, sakysime, "Sidabriniuose balsuose", jaunųjų atlikėjų ir kitur. Man neblogai sekdavosi - dažniausiai laimėdavau vieną iš pirmųjų vietų, kuri mane

(Nukelta į 8-tą psl.)

AUSTRALIJA LAUKIA LIETUVIŲ JAUNIMO

Pokalbis su Dešimtojo pasaulio lietuvių jaunimo kongreso, vyksiančio Australijoje kalėdinių atostogų metu, organizatoriais.

Nors Australijon vykome asmeniškų atostogų tikslu, tačiau ilgametės draugystės, patirtis ir rūpestis jaunimo kongresų reikalais privedė prie bendro stalo pokalbiui su Dešimtojo pasaulio lietuvių jaunimo kongreso Australijoje organizacinio komiteto nariais Linu Šeikiu, Melisa Savickaitė, Australijos Jaunimo sąjungos pirmininke Vida Luimaite ir patarėju Henriku Antanaičiu. Pokalbis įvyko Antanaičių namuose Melbourn mieste.

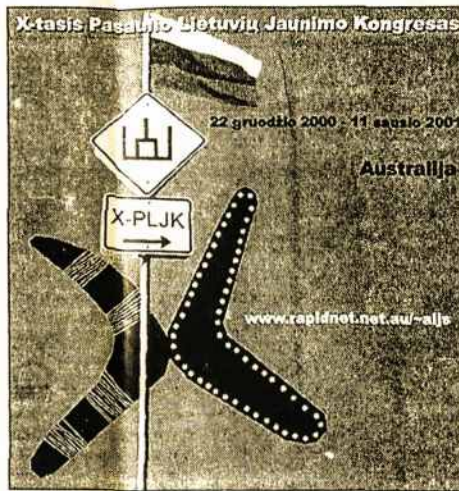
Didžiausią įspūdį sudarė šių jaunų žmonių užsidegimas ir troškimas, kad jų rengiamas jaunimo kongresas susilauktų kuo didesnio dalyvių skaičiaus. Kongreso garsinimu ir jo organizavimo reikalais jie siejosi jau treči metai. Sako, pradžioje atrodė laiko yra begalės, bet tas laikas bėga per greitai. Kongresas jau čia pat. Laiko tėkmė skaičiuojama jau mėnesiais, o ne metais. Kongresas įvyks šių metų Kalėdinių atostogų metu - nuo 2000 m. gruodžio mėn. 22 d. iki 2001 m. sausio mėn. 11 d. Jo įvykiai ir programa sukasi apie du Australijos didžiausius miestus - Sydnejų ir Melbourną.

Užklausia, kaip sekasi organizuoti jau dešimtąjį kongresą. Linas, Melisa ir Vida labiausiai pergyvena dėl lietuviško jaunimo išėivijoje ateities. Jie nori, kad lietuviškasis jaunimas, išsibarstęs po visą pasaulį, nepamirštų, kas jie yra, kad pažintų lietuvišką kultūrą ir rūpintųsi išlikimu lietuviams savo gyvenamame krašte. Jie pripažįsta, kad ne visi mes grįšime gyventi Lietuvon, nor, jai tapus laisva valstybe, supranta, kad atsivėrė naujos galimybės stiprinti lietuviybės išlaikymą ir išėivijoje. Užtat jie deda didesnę pastangą į kongresą Australijoje atvežti lietuviško jaunimo iš visų kraštų: Kanados, JAV, Europos, Pietų Amerikos, Rytų Europos ir Lietuvos. Didelį rūpestį jiems kelia, kaip suteikti paramą jaunimo atstovams iš tų kraštų, kurie nėra pajėgūs savo atstovus finansuoti. Didesnės finansinės paramos reikės ieškoti Lietuvos, Rytų Europos (Sibiro, Lenkijos, Rusijos, Ukrainos, Baltarusijos) ir kai kuriems Pietų Amerikos atstovams. Šiek tiek finansinės paramos ieškos ir Kanados bei JAV jaunimo atstovai. Jų didžiausias galvosūkis šiuo metu - kur gauti paramos tam jaunimui, kuris važiuoja kaip atstovai. Atstovai prisiima atsakomybę dalyvauti kongreso studijų dienose, kuriose bus rimtesnė diskusijų programa dėl jaunimo išėivijoje ateities, Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos perorganizavimo į veiksmingą ir veiklią organizaciją, kuri atliepia jaunimo poreikiams, bei jaunimo kongresų ateityje vaidmenį išėivijos lietuviškame gyvenime.

Užklausia apie kongreso programą. Australijos Jaunimo sąjungos pirmininkei Vidai Luimaitei, be galo rūpi, kaip atsispirti išėivijos lietuvių jaunimo tarpe pradėjusiai reikštis tam tikrai apatijai ir abejingumui lietuviybės išlaikymui savuose kraštuose, kai Lietuva yra laisva. Jaunimas šiuo metu ieško prasmės bei prasmingos veiklos būdų. Kart-kartėmis

sutinkami asmenys įvairiuose kraštuose, kurie yra užsidegę lietuviybės išlaikymu savame krašte, bet sunkiai randa paramą bendraamžių gretose. Užtat kongreso metu norima, su jaunimu iš įvairių šalių aptarti, kaip veiksmingai ir įdomiai susiorganizuoti, kaip išvystyti veiklą, kuri lietuvių kilmės jaunimą patrauktų ir padėtų palaikyti vienas su kitu glaudesnius ryšius. Taigi, vystant jaunimo kongreso studijų dienų programą, organizacinis komitetas orientuojasi į šiuos klausimus: 1. Kas mes esame - mūsų lietuviškasis paveldas ir ko tai iš mūsų reikalauja; 2. Naujų veiklos būdų ieškojimas - ką ir kaip veikti jaunimo organizacijoms, kad jos būtų patrauklios ir aktyvios; 3. Kaip glausis vieni prie kito, vystant ryšius tarp išėivijoje gyvenančio lietuviško jaunimo - kokie, ryšių palaikymo būdai efektyvūs, remtini; 4. Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos ir Jaunimo kongresų vaidmuo lietuviškos išėivijos jaunimo gyvenime - perorientavimas bei perorganizavimas, kad tai būtų aktyvu bei prasminga dabar ir ateityje.

Organizatoriai supranta, kad ne visas jaunimas linkęs rimtom diskusijom, kad didžiausia tokio pobūdžio pokalbių dalis teks kongreso atstovams, dalyvaujantiems studijų dienose Namaroo konferencijų centre, pusvalandį kelio nuo Sydnejaus, nuo 2000 m. gruodžio 23 iki 2001 m. sausio 1 d. Kita dalis jaunimo ieškos konkretesnių lietuviškos kultūros išraiškų ir lengvesnės programos. Atstovams ir šiam jaunimui, kuris nori kongrese dalyvauti, ruošiamą kongreso stovyklos programą. Stovykla vyksta Goulburn Valley, Victoria, dvi su puse valandos kelio į šiaurę nuo Melburno. Stovykla

X Pasaulio lietuvių jaunimo kongreso, ruošiamo 8 m. gruodžio 22-2001 m. sausio 11 d. Australijoje, ženklas.

prasidėda 2001 m. sausio 2 d. ir baigiasi sausio 9 d. Joje bus galima šokti tautinius šokius, įsijungti į lietuviškų dainų būrelį, išbandyti savo gabumus lietuviškoje virtuvėje bei gaminant rankdarbius. Aišku, vyks ir normali stovyklinė programa su iškydomis, sportu, maudymusi. Jaunimo kongreso atstovai ir dalyviai yra jaunimas tarp 18-35 m. amžiaus.

Kadangi Jaunimo kongresai sukelia ir platesnės visuomenės dėmesį, organizatoriai rengia ir turistinę programą visuomenei. Ji derinama su šiais metais Australijos lietuvių gyvenime vykstančiomis dvejomis tradicinėmis šventėmis - tai kas dveji metai rengiamos Australijos Lietuvių dienos, kurių metu skiriamas dėmesys kultūrinei programai, ir Australijos Lietuvių sporto šventė, kuri vyksta kas metai. Šiais metais Lietuvių dienų ir sporto šventės organizavimo darbai tenka Sydnejaus lietuviams, kur jos ir vyks. Kongreso turistinė programa įjungia pagrindinius šių švenčių įvykius - kongreso atidarymą, bendras Kūčias, Kalėdas ir Naujųjų Metų sutikimą Sydnejuje, taip pat kongreso talentų vakarą ir uždarymą Melburne. Bus galimybė dalyvauti Lietuvių dienose ir Sporto šventėje. Be šių lietuviškų renginių, turistai

gali pasirinkti iš trijų siūlomų turistinių kelionių. Pirmoji veš į Great Barrier Reef, Kakadu National Park Australijos atogrąžų šiaurėje ir į Ayer's Rock (Uluru) Australijos centrinėse dykumose. Antroji aplankys Pietų Australijos įžymybės: Sydnejęs, Canberra, Melburnas ir pajūriai. Trečioji koncentruosis į Viktorijos provincijos įžymybės - iš Melburno kasdien bus ekskursijos į vynuogynus, pajūrius, gamtos draustinius, parkus ir miškus.

Sėdint prie bendro stalo su Linu, Vida, Melisa ir Henriku, džiugino tai, kad yra jaunimo ir juos remiančių bei palaikančių asmenų, kurie siejosi lietuviybės išlaikymu išėivijoje. Džiugino tai, kad, susitikus po 27 metų, teko man su Henriku sielotis panašiais klausimais ir pamatyti, kad yra jaunimo, kuris pergyvena tą patį rūpestį ir norą kažką išlaikyti gyvą, apčiuopiamą ir relų! Kuris nemiega naktimis iš rūpesčio, kad jų rengiamas Jaunimo kongresas susilauktų kuo gausnesnio dalyvių skaičiaus. Tai yra tikras tęstinumo pavaldys, kuriuo turėtų didžiuotis visa Pasaulio Lietuvių Bendruomenė. Tai atpildas visiems, kurie, su buvusiu PLB pirmininku Juozu Bačiūnu priekyje, prieš 54 metus sugalvojo jaunimo kongresus rengti, juos organizavo, juose dalyvavo, juos rėmė, kiek išgalėjo Australijos jaunimui atėjo istorinė eilė rengti šį jubiliejinį, dešimtąjį Pasaulio lietuvių jaunimo kongresą - tikimės jį susilauks deramo visuomenės, Lietuvių Bendruomenių valdybų, finansinę paramą teikiančių bankelių bei fondų dėmesio ir paramos.

Dalyvausime kongrese! Remkime jį ir šių jaunų žmonių darbą!

Gabija Juozapavičiūtė-Petrauskienė

Gabija gyvena Toronte, Kanadoje. Buvusi Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos pirmininke; aktyviai dalyvavo II (JAV ir Kanadoje), III (Pietų Amerikoje), IV (Anglijoje ir Vokietijoje) ir V (JAV ir Kanadoje) Pasaulio lietuvių jaunimo kongreso organizavimo darbuose; buvusi Kanados Jaunimo sąjungos, Kanados Lietuvių Bendruomenės ir Pasaulio lietuvių Bendruomenės valdybų nare.

Lietuvių Parapijos Mokykla vėl pradeda mokslo metus!

Jau prabėgo vasaros atostogos ir vėl renkams Melbourno Lietuvių Namuose mokslui.

Atrodo, kad tik prieš keletą savaičių mes gražiai užbaigėme 1999-uosius mokslo metus. Prisimename užbaigimo koncertą, kuris prasidėjo su kunigo Petrausko invokacija. Džiaugiamės I-mo skyriaus (Luko ir Miki Simankevičių) deklamavimu, IV-to ir V-to skyriaus pasirodymais (Lietuvos miško temomis), dviejų Gintarėlių grupių tautiniais šokiais ir mūsų talentingais muzikantais (Aldona Gaylard - dūdele, o Martynukas Didžys, Stefutė Maciulaitytė, Darius Pranckūnas ir Ramuna Šadauskaitė pianinu).

Didžiausia padėka mokyklos vedėjai Ritai Mačiulaitienei, mokytojams Daliai Didžienei,

(Nukelta į 8-tą psl.)

Pasaulio lietuvių jaunimo kongreso Australijoje organizatoriai su Gabija Petrauskiene iš Kanados. I eil. iš kairės: Gabija Juozapavičiūtė-Petrauskienė, Vida Luimaite; II eil.: Linas Šeikis ir Melisa Savickaitė.

IŠ MŪSŲ PARAPIJŲ

Melbournas

Gavėnios rekolekcijas praves J.E. Kauno vyskupas Rimantas NORVILA, š.m. balandžio mėn. 8 d. (šeštadienį) ir 9 d. (sekmadienį)

Į Melbourną vyskupas atskrenda iš Brisbanės š.m. balandžio 6 d. (ketvirtadienį): skrydis (flight) QANTAS No. QF 619, lėktuvas nusileis 13 val. 05 min. (1 val. 5 min. p.p.)

Kviečiame ir prašome visų parapijiečių, kurie tik gali, atvykti į aerodromą sutikti garbingąjį svečią.

Rekolekcijų eiga Melbourne: Balandžio mėn. 8 dieną (šeštadienį), 3 val. p.p. Lietuvių

Namų Koncertų Salėje rekolekcijų pamokslai, giesmės, išpažintys.

Balandžio mėn. 9 diena (sekmadienį), 11 val. ryto Šv. Marijos Jūrų Zvaigždės bažnyčioje šv. Mišios, rekolekcijų pamokslas. Išpažinčių bus klausoma nuo 10 val. ryto.

1 val. po pietų bendri pietūs su J.E. vyskupu Lietuvių Namų Reprerzentacinėje Salėje. **Pietums yra būtina užsirašyti iki balandžio mėn. 2 dienos (sekmadienio) imtinai.** Užsirašyti prie bažnyčios, Lietuvių Namuose arba skambinant telefonu Halinai Statkuvienai - 9819 1434 ar Valentui Čižauskui - 9337 4552.

Parapijos Taryba

NEPRIKLAUSOMYBĖS ŠVENTĖ MELBURNE SU VILTINGU ŽVILGSNIU Į ATEITĮ

16-toji Vasario, Nepriklausomybės šventė Melburne, dėl susidėjusių aplinkybių, buvo atšvęsta sekmadienį, vasario 27 d.

Pamaldos Švč. Marijos Jūrų Zvaigždės bažnyčioje prasidėjo 11 val. Vargonams grojant, organizacijų nariai su savo vėliavomis drąsiai žengė ilgu bažnyčios taku prie altoriaus. Į poilsio namus išėjus kun. dr. Daukniui, šventės iškilmingas šv. Mišias koncebravo trys kunigai: Juozas Petrauskas, svečias kun. iš Lietuvos, Kęstutis Ralys ir vietinės bažnyčios klebonas, lenkas. Gražų trumpą pamokslą pasakė svečias kun. Ralys. Šventei pritaikintas giesmes balsingai pagiedojo Parapijos choras, vadovaujamas Zitos Prašmutaitės.

Iškilmingą minėjimą Lietuvių Namuose atidarė Bendruomenės pirm. Andrius Vaitiekūnas. Jis pakvietė mokyklinio amžiaus jaunimą įnešti Lietuvos trispalvę ir pristatė jauną pranešėją Viliją Jobukaitę, kuri aiškiai pranešėjoje lietuvių ir anglų kalbomis.

Prasmingą Invokaciją paskaitė svečias kunigas iš Lietuvos, Kęstutis Ralys: (kiek sutrumpintai) "Lai Visagalys, Aukščiausias Dievas laimina Jus čia savo gera prasminga ranka. Suteikia Jums vidujinės, dvasinės energijos ir jėgų, einant gražiu 2000-ju metų krikščionybės jubiliejaus keliu. Lai tas momentas, kuris atėjo iš Aukščiausiojo suteikęs Nepriklausomybę, kad būtų Lietuva visuomet laisva. Laisva mūsų gyvenime, laisva mūsų širdyse. Kad mes ją mylėtume darbiau, gerai siekiais. O Viešpats lai padeda mums, lai Jis visuomet būna su mumis ir Jo palaima būna kartu visad".

Lietuvos Respublikos konsulas, teisininkas Andrius Žilinskas pasveikino ir apibūdino dabartinę Lietuvą padėti. Jis tarp kitko išreiškė, kad žinant dabartinės Lietuvos problemas iš spaudos, radijo, ir artimųjų laišku, sunku objektyviai spręsti apie jų priežastis. Jis pasakė, kad mes nematome dešimtmečio laimėjimų - atgijusių privačių iniciatyvų, sugebančius naudoti paskutinės technologijos ir lygiagrečiai dalyvaujančius komercinėje kovoje. Kad švenčiant 10-šimt atkurtos laisvės metų, tauta ir valstybė įgijo patirties ir išminties. Kad Lietuva gali būti pakviesta

prisijungti prie NATO Alijanso. Jis prašė būti pakantesniais Lietuvai. Džiaugtis kartu su valstybės atsiekimais. Pergyventi jei nepasiseka nelengvame valstybės kūrimo kelyje.

Pranešėja Vilija Jobukaitė paaikšino šiek tiek apie šių metų galį įvykstantį jaunimo Kongresą ir kvietė visus atsilankyti į š.m. gegužės 21 d. ruošiamą informacinį susirinkimą. Po to ji pakvietė visiems gerai pažįstamą Australijos Liet. Fondo pirmininką ir pirmojo Jaunimo Kongreso dalyvį, Algį Šimkų kalbėti šia proga.

Pirmoje savo paskaitos dalyje Fondo pirm. Algis Šimkus kalbėjo apie dabartinį tautinį gyvastingumą Lietuvoje. Apie Lietuvos valstybės viršūnių stokojamą pasiryžimą ir supratimą šiais kritiškais laikais būtinumą statyti pirmoje vietoje. Kad nepakanka išleisti įstatymus įvairiems reikalams, nes be rimtos įstatymo įgyvendinimo ir vykdymo kontrolės jie neefektingi.

Paskaitininkas toliau kalbėjo apie tautos Nepriklausomybę, prie kurios atstatymo savo ne mažu įnašu prisidėjo ir lietuviai iš vakarietiško kraštų, lietuviai augę Lietuvoje, bet atsiradę Vakaruose kaip politiniai pabėgėliai. Kad prisidėjo ir jaunimas, kuris ne tik skaito save lietuviais, bet ir jautė parteigą padėti kaip tik gali savo tėvų kraštui tapti nepriklausomu. Paskaitininkas galvoja, kad yra svarbu, surasti ir įprasminti veiklą lietuviškoje bendruomenėje, kuri yra išsisklidžiusi po platųjį pasaulį.

Toliau paskaitininkas Algis Šimkus išminėjo jaunimo Kongreso reikalingumą ir svarbą. Kad Kongresas yra įvadas į lietuvišką bendruomeninį gyvenimą, kad tai jaunimui mokykla bendruomenės struktūros pažinčiai. Gerb. Algis ir įrodė išvardinęs ankstyvesniųjų kongresantų pavardes ir kokią didelį vaidmenį jie dabar atlieka mūsų bendruomenėje.

Paskaita buvo šiam laikui labai aktuali, įdomi ir aiškiai perduota. Būtų gerai ją ištiesai paskelbti laikraštyje.

Prelegentras paskaitą užbaigė žodžiais, kad jaunimo Kongresai ir yra ta mokykla kur išauga ir pribręsta mūsų ateities bendruomenė, be kurių ir Vasario 16-ji būtų bereikšmė šiame kontinente.

Antra gerai paruošta paskaita,

PRANEŠIMAS

Rekolekcijos Geelonge

Taip jau yra nusistovėjusi tvarka Australijoje, kad per Gavėnios laikotarpį atvyksta kunigas iš kitur pravesti lietuviams katalikams rekolekcijas.

Noriu pranešti Geelongo ir apylinkių lietuviams, kad šiuo tikslu J.E. vyskupas Rimantas Norvila atvyksta į Geelongą **penktadienį, balandžio 7 d. prieš pietus.**

Programoje numatyta ligonių lankymas, paminklų šventinimas o 4 val. p.p. Šv. Petro ir Povilo bažnyčioje išpažinčių klausymas, pamokslas ir šv. Mišios. Po pamaldų apie 5 val. p.p. visi kviečiami į Lietuvių Namus, Pettitt Park, Beauford Ave., Bell Post Hill, suneštinėms vaišėms, kurias ruošia ALB Geelongo Apylinkės valdyba. Po vakarienės organizacijos ir pavieniai asmenys turės progos pasveikinti ir pabendrauti su J.E. vyskupu Rimantu Norvila. Turint pageidavimų kas liečia šį pranešimą kreiptis į bažnyčios maršalką Juozą Gailių skambinant (03) 5221-4235.

Šv. Velykų proga Geelongo lietuviams pamaldos **sekmadienį balandžio 23 d. 9 val. ryto** Šv. Petro ir Povilo bažnyčioje, šv. Mišias atnašaus vietos klebonas Fr.M. Fitzpatrick. Kviečiami visi gausiai dalyvauti Kristaus prisikėlimo šventėje.

Bažnyčios maršalka J. Gailius

Vasario 16-tos proga, perdavė Australijos Liet. Jaunimo Sąjungos pirm. Vida Luimaitė. Jos paskaitos tema buvo apie artėjantį Kongresą, apie numatytus pakeitimus ir Jaunimo Sąjungos ateities planus ir, kad turės atsivėlgti į Pasaulio Jaunimo Sąjungos situaciją. Pirm. Vida Luimaitė sakydama, kad jaunimas aktyviai dalyvauja visoje lietuviškoje veikloje išvardino, kad jaunimas šoka, jaunimas dainuoja, sportuoja, skautauja, verda pietus ir leidžia žurnalą. Tik jaunimas nesuvokia ką jie turi daryti politinėje plotmėje. Kad svarbu yra padiskutuoti ir atrasti bendravimą tarp jaunimo sąjungų Vakaruose, Rytuose ir pačioje Lietuvoje.

Tarp kelių jos iškeltų gerų minčių, ji paminėjo, kad gal Pasaulio Liet. Jaunimo Sąjunga galėtų pradėti aktyviai sieti savo veiklą su panašiomis organizacijomis Lietuvoje. Ir, kad galvojant apie ateitį, vis daugiau darosi aišku, kad Liet. Jaunimo Sąjungos turi ieškoti finansinės paramos Lietuvoje. Ji pasiūlė sukurti studijų ir darbo pasikeitimo programą lietuvių jaunimo Australijoje ir Lietuvos piliečių. Kad toks pasikeitimas garantuotų, kad lietuvių kultūra neišnyktų mūsų vaikų vaikams ir jų vaikams. Toliau pirmininkė Luimaitė nurodė galimybę, kad Pasaulio Jaunimo Sąjunga ir Lietuvos Jaunimo Sąjunga, gera proga, gali užmegsti santykius su Lietuvos Kultūros Ministerija. Prelegentė galvoja, kad ateityje būtų gerai, kad kiekviena šalis turėtų atstovus reprezentuojančius Lietuvos Kultūros Ministerijai ir kurie padėtų suorganizuoti visus kultūrinius parengimus. Bet jaunimo susirinkimuose kilo dar viena idėja, kad visi ateities Kongresai būtų tiksliai Lietuvoje, nes Lietuva turi būti viso pasaulio jaunimo centras. Ir Lietuva padėtų išspręsti daugumą finansinių problemų, nes Lietuvoje suorganizuoti Kongresą būtų daug pigiau, įgautų gilesnę reikšmę ir suteiktų galimybę giliau suprasti dabartinę Lietuvos situaciją, problemas ir pasiekimus.

Prelegentė Vida Luimaitė tikisi, kad šis Kongresas atgaivins nusistovėjusią eigą ir, kad jis sutrauks daug jaunimo skirtingo amžiaus. Ji tikisi, kad visi galės spręsti ir planuoti Jaunimo Sąjungos ir Pasaulio lietuvių jaunimo ateitį. Ji prašė visų čia susirinkusių ir toliau palaikyti Jaunimo planus ir šį 10-tąjį Kongresą. Kad taip būtų galima palaikyti ir kultūrinę veiklą, kurią čia turime ir kurią jaunimas taip pat

ras čia.

Meninė programos dalis

Po vėliavos išnešimo Liet. Fondo pirm. Algis Šimkus, palaikydamas metinę Vasario 16-tos tradiciją, pagerbė Lietuvių kalbos abitūros egzaminau geriausiai išlaikiusius du abiturientus - Andrių Skeivį ir Timurą Mardiyantą, kuriems jis įteikė Australijos Lietuvių Fondo abiem vienos pinigines dovanas. Melbourn svetimų kalbų mokykloje Lietuvių kalba užskaitoma stojant į Australijos aukštasis mokyklas.

Melbourn Dainos Sambūris, diriguojant Birutei Prašmutaitei, balsingai padainavo tris gražias dainas: pirmąją Kavecko daina "Vilnių Zydi Liepos" ilgametį savo choro dirigentą, vilnietį Albertą Čelną, prisimenant.

Klovos dainą "Tėvynė" gražiai papildė Gražinos Kymantaitės ir Stefutės Mačiulaitės duetas.

Paskutinė Klitorienės graži daina "Viena Šeima, Viena Tauta". Pianino palyda Zitos Prašmutaitės.

Jaunas Darius Prancūnas pianinu drąsiai ir gerai paskambino Kristofo Nortono "Skubu".

Dailininkas Adolfas Vaičiaitis, kuris yra publikos mėgiamas puikus deklamatorius, pasidalino Vytauto Mačernio poezijos "Vizijų Šeštosios Vizijos". Vaizdžiai padeklamavo ir vieno iš žymiausių lietuvių poetų, Aisčio cilėraštį, pavadinimu "Prūsų", kuriuo primenami mūsų protėviai.

Dailininkės Dalios Antanaitienės vadovaujama tautinių šokių grupė "Gintaras" nuostabiai vikriai pašoko du šokius: "Aušrelė" ir "Rolenderis".

Šį minėjimą suorganizavo Melisa Savickaitė.

Minėjimo užbaigimo žodį tarė ALB Melbourne Apy. pirm. Andrius Vaitiekūnas. Jis padėkojo Jaunimo Sąjungai už taip sėkmingai suruoštą 16-tos Vasario minėjimą. Palinkėjo jaunimui sėkmės. Prašė bendruomenės jaunimą remti Kongreso ruošime, nes Lietuvos Nepriklausomybės išlaikymas priklauso nuo mūsų jaunimo. Bendruomenės pirmininkas prašė neišsiskirstyti po Himno giesmės, bet pasilikti salėje pasižiūrėti neseniai iš Lietuvos gautos vaizdajuostės "Lietuvių Charta".

Ačiū už gerai pravestą, įdomų minėjimą.

Alisa Baltrukonienė

DAUG NAUDOS, BET NEMAŽAI IR BĒDOS

Kompiuterius įprasta vadinti dvidešimto amžiaus pabaigos stebuklu. Ir galbūt tas pavadinimas su tiesa nelabai daug prasilenkia. Tai nuostabus įrankis, kuris "pailgina žmogaus rankas ir sustiprina smegenų procesus". Bet vis dėlto tai įrankis, nepaisant, kiek liaupsių kompiuteriams sudeda jų vartotojai, o ypač jų elektroninės technikos įtaisus gaminantys ir jais prekiaujantys.

Technika keičiasi tokiu žaibišku greičiu, kad pats naujusias, moderniausias šios dienos kompiuteris rytoj ar poryt jau bus "senas" ir sunkiai pritaikomas naujiesiems poreikiams. Tad ką daryti su "atgyvenusiais"? *Pernai Amerikoje buvo išmesta 25 milijonai kompiuterių ir tik maždaug iš 14 procentų išimtos dalys galėjo būti panaudojamos kitiems reikalams ar atnaujintos, pagerintos ir vėl įmontuotos į kompiuterius.*

Besikaupiantis vis gausėnis senų kompiuterių laužas šiandien kaip tik ir sudaro nemažą problemą. Tikima, kad ateityje ji dar paaštrės, nes daug tebevartojamų kompiuterių greit visiškai "išeis iš mados" ir bus neveiksmingi. Per pastaruosius 20 metų kompiuterių pajėgumas ir įvairių funkcijų atlikimo greitis padvigubėdavo kas maždaug 18 mėnesių. Dar nelabai seniai, 1997 m., vidutinio kompiuterio veiksmingumo trukmė buvo tarp ketverių ir šešerių metų. Manoma, kad iki 2005 m. kompiuteris tebebus veiksmingas apie dvejus metus, o paskui - tinkantis tik į sąvartyną. Žinoma, kompiuterių gamintojai ir verslininkai tik to ir laukia - jiems atsiveria neribotų galimybių durys ir priemonės patuštinti kompiuterių vartotojų kišenes. Kartą įsigijęs ir vartojęs kompiuterį, retas jo norės atsisakyti ir stengsis ant savo stalo pasistatyti naujausią, moderniausią elektroninę įrangą. Juo labiau, kad dabar Amerikoje ekonomika gan gerai laikosi ir vartotojai pinigų nestokvoja.

Anksčiau senus kompiuterius daugelis įstaigų ir įmonių atiduodavo pelno nesiekiančioms organizacijoms ar privatiems asmenims, dovanas nurašydami nuo mokesčių. Bet dabar ir dovanai senų kompiuterių nelabai kas nori, nes jų veikimo ratas darosi nepakankamas. Tad jau dabar tonų tonos senų kompiuterių, faksų ir kitų elektroninių aparatų užima labai daug vietos sąvartynuose arba yra sukrauti sandėliuose, laukiant, kol atsiras kažkokios galimybės juos sunaikinti ar bent jų dalis vėl pavartoti kitiems reikalams.

Kas gi pagaliau yra kompiuteris? Vieniems - modernaus pasaulio sinonimas, kitiems - vis dar "baisūnas", kurio prisiliesti

Danutė BINDOKIENĖ

nesiryžtama, o dar kitiems - žalingų medžiagų ir nuodingų chemikalų prikrauta dėžė... Tai tos nuodingosios medžiagos pasenusiuose kompiuteriuose ir kelia baimę aplinkosauga besirūpinančioms įstaigoms ir pavieniams žmonėms.

Viena pavojingiausių medžiagų - švinas, kuris naudojamas, kad apsaugotų kompiuterio vartotoją nuo radiacijos pavojaus. Apskaičiuojama, kad iš senų kompiuterių, suverstų atlaikų duobėse, per ateinančius 10 metų apie vienas milijardas svarų švino pateks į šio krašto vandenį. Jeigu dabar tiek daug sielojamasi dėl nedidelio kiekio švino dažuose ar vandentiekio vamzdžiuose, galima tik įsivaizduoti, kokį pavojų sudarys švinas iš senų kompiuterių. Tačiau šiuo metu dar nėra veiksmingo proceso, kuris padėtų suardyti

atmestus kompiuterius, iš jų išgauti metalus bei chemikalus ir juos panaudoti kitiems reikalams arba bent saugiai jais atsikratyti. Šiuo metu panaikinti vieną svarą kompiuterinių žalingų medžiagų kainuoja apie 50 centų. Žinant, kad vidutinis kompiuteris sveria daugiau kaip 40 svarų, kaina darosi nemaža. Kelios valstijos mėgino įvesti įstatymus, kad kompiuterius gaminančios bendrovės būtų atsakingos už pasenusios technologijos saugų sunaikinimą, bet kol kas didesnių laimėjimų nepasiekta.

Atrodo, kad žmogus, įsileidęs kompiuterį į savo kasdienybę, turi susitaikyti ir su problemomis, kurias tas jo modernusis "įrankis" atnešė. Viena aišku, kompiuterinis amžius mūsų planetoje dar tik prasidėjęs, todėl ilginiui, be abejo, bus išmokta susitvarkyti ir su jo problemomis.

"Draugas"

Lietuvių kančios Floridoje baigėsi

JAV imigracijos pareigūnai nusprendė išsiųsti 11 Lietuvos jūreivių, kurie nuo 1998 metų rudens buvo palikti likimo valiai kroviniame laive prie Floridos valstijos pakrantės.

Po 1998 metais praūžusio uragano "George" apgadintas laivas "The Golden Star" buvo nutemptas į Tampos miesto uostą. Nuo tada JAV pakrantės apsaugos darbuotojai įsakė neišleisti laivo, kol šis nebus suremontuotas.

Kai kurie laivo įgulos nariai laive įkalinti išbuvo daugiau nei metus. Neturintiems nei šildytuvų, nei oro kondicionieriaus jūreiviams teko naudoti vandenį iš laistymo žarnos.

JAV imigracijos ir natūralizacijos tarnybos pareigūnas Ron Johnson pripažino, kad jūreiviai JAV užsibuvo ne dėl savo

kaltės, tačiau laivo savininkai puikiai žinojo, kad laivas su jūraiviais yra įstrigęs JAV.

R. Johnson atšaukė apribojimus, dėl kurių šeši įgulos nariai buvo priversti likti laive, o kiti penki vietos motelyje turėjo laukti atlyginimų bei lėktuvų bilietų namo.

Imigracijos ir natūralizacijos tarnyba įsakė jūreivius išgabenti iki kovo 13 dienos. Jei tai nebus padaryta, jūreiviai bus deportuoti, o sąskaitos nusiųstos laivo savininkams. Oficialiai laivas priklauso "Tamboril Properties Inc.", kompanijai.

"Galiausiai viskas baigsis tuo, kad 11 lietuvių pasijus laimingi", - sakė R. Johnson, kai buvo paskeblti nurodymai. Jūrininkams turės būti išmokėti vėluojantys atlyginimai, kurie jau siekia iki 9 tūkstančių JAV dolerių.

"L.r."

POKALBIS SU ...

(Atkelta iš 5-to psl.)

skatindavo dar labiau suaugti su daina ar giesme, dar daugiau į ją atlikimą įdėti širdies ir meilės.

Ar nenorėtumėte nuvažiuoti į kitas Kanados, Amerikos ar kitas lietuvių bendruomenes?

- Žinoma, norėčiau. Sakiau ir sakysiu: "Jei Dievas norės, taip ir bus". Todėl tikiuosi, kad vienu ar kitu būdu, kolei dar esu vieną kitą mėnesį Monrealyje, tikrai norėčiau bent vienur kitur šį tą daugiau pamatyti ir aplankyti Kanadoje ir Amerikoje. Trokščiau iš arčiau susipažinti su lietuviais, juos pradžiuginti giesmę, daina.

Jūsų pirmieji įspūdžiai iš

Kanados?

Kanadoje jau viešiu antras mėnuo. Esu labai laiminga ir tikrai nesitikiu, kaip į čia pakliuvau. Kanadiečiai lietuviai išties - malonūs, draugiški, vaišingi ir paslaugūs. Esu dėkinga Aušros Vartų klebonui, choro dirigentui, choristams, seselėms, daugeliui dosnių parapijiečių ir ypač savo vyrui, sūnui ir visiems savo pažįstamiems panevėžiečiams ir kitur Lietuvoje gyvenantiems ir juos kuo nuoširdžiausiai visus sveikinu.

Praėjusių visų švenčių ir jau prasidėjusių 2000 metų akistatoje ko norėtumėte palinkėti?

- Šiandien ir rytoj jums iš širdies linkiu:

*Ir džiaugsmo, ir laimės, jaunystės, jėgų-
Lai pildosi viltys, svajotos, žadėtos,
Teskamba giesmė mylimiausių draugų.
Lai šviesos ir giedrios gyvenimo dienos
Keliauja greta su jumis,
O vargas, nelaimės ir negandos
baisios
Tenepasibeldžia į Jūsų duris.*

Dėkojame, p. Elena, už Jūsų atsakymus. Linkime kuo geriausios sėkmės. Telydi Dangus Jūsų ir visų tų žmonių, su kuriais Jūs susitinkate, žingsnius, darbus ir kelius.

Su E. Grumbinienė kalbėjosi kun. K. J. Ambrasas S. J.

Rytprusių miestų pavadinimai

D. Balsytės išleista "Lietuvių kalendorių 2000", kuriame kai kurios Gudijos, Lenkijos ir Rusijos Karaliaučiaus apskritys pasienio sritys yra pažymėtos kaip "Laikiniai okupuotos etninės lietuvių žemės". Maskvos dienraštis "Kommersant" š. m. vasario 2 d. laidoje taip komentuoja: "Garsaus skandalo vienok nebuvo. "Suinteresuotų" kraštų atstovybės parodė šokių toki nusteblimą ir Lietuvos Generalinei prokuratūrai tuoj buvo pavesta peržiūrėti, ar kalendoriaus turinys sutinka su įstatymais. Skandalas greičiausiai bus užtušutas. Reikalas yra tas, kad Lietuvos valdžios politika kaimynų atžvilgiu paprastai būna dvejojama: užsienio ir vidaus reikalui. Oficialioje plotmėje jokio kėsinimosi į Kaliningrado sritį nėra, tačiau kelių rodyklėse ir Lietuvos miestų stočių tvarkaraščiuose visoms apgyvendintoms Kaliningrado apskritys vietovėms yra suteikti paskubomis sugalvoti lietuviški pavadinimai. Kadangi gausiems kelieviams rusiškų analogų nėra (valstybinės kalbos įstatymas to neleidžia), painiava yra neišvengiama".

Taigi Karaliaučiaus, Tilžės ir šruties miestų pavadinimai yra "paskubomis" lietuvių sugalvoti. Šis straipsnis persispausdino Niujorko "Novoje ruskoje slovo".

J.B. "T.Ž."

Grozno mieste nukauta 40 omininkų

Reuter žinomis, rusų kariuomenės daliniai kovoja su kalnuose įsitvirtinusių čėčėnais, kurie, nežūrint į mažą jų skaičių sėkmingai laimi prieš rusų eiles (V.M.). Visą savaitę kovos ėjo prie kaimo ULUS-KETRT ARGUN tarpeklyje Čėčėnijos pietiniame kalnų regione.

Nežūrint rusų generolų pranešimų, kad Grozno miestas yra "išvalytas" nuo "banditų", čėčėnų kovotojai užpuolė omininkų dalinį ir sunaikino 40 omon dalinio narių. (lietuviams irgi gerai žinomas tų omon žmogžudžių vardas V.M.). Omininkų lavonai bus nuskraidinti į Maskvą iškilmingoms laidotuviams. Mat, tas dalinys buvo iš Maskvos omon grupės. Čėčėnų Laisvės kovotojai naudojo panašią taktiką 1994-96 metais priversdami rusus pasitraukti iš jų krašto. (V.M.)

Lietuvių Parapijos mokykla ...

(Atkelta iš 6-to psl.)

Faustui Sadauskui ir Rimui Balbatai, Daliai Antanaitienei, šokėjams, visiems mokiniams, tėveliams ir rėmėjams.

Ypatingas aciu mokyklos globėjui prel. kun. dr. Pranui Daukniui už per daugybę metų įdėtą pastangas, entuziazmą ir dvasinę paramą.

Mokslo metų koncertą užbaigė giesme Marija Marija ir apsilankymu Kalėdų senio.

Šiais 2000-aisiais metais, laukiame ir naujų mokinių, mokačių ir nemokančių lietuvių kalbą. Prašome kreiptis pas Ritą Mačiulaitienę, tel. (03) 9859-6291.

A.P.

TOBIN BROTHERS
a better way

Since 1934 Tobin Brothers has provided specialist funeral service to the Melbourne Catholic Community. Today this tradition of service continues at any of our 17 Melbourne Branches.

Head Office:

NORTH MELBOURNE 189 Boundary Road **9328 3999**

Member AFDA